



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

Præfatio.

QVI se dicit in Christo manere, debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare. In his verbis discipulus, quem diligebat Iesus, compendiosè edocuit, ad qualem cōversationem teneatur quilibet Christianus. Etenim qui se dicit in Christo manere, id est, Domino Iesu Christo, tanquam capiti ac Domino inherere, & in ipso per fidem quiescere, Christianum quòque esse, debet ambulare, id est, conuersari tenetur, atque de æternæ tendere obligatur, sicut & Christus ambulauit: qui, vt Esaias prophetauit, peccatū non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. Qui & in Euāgelio de seipso fatetur: Sicut mandatum dedit mihi pater, sis facio. Item quòque: Quæ placita sunt ei, facio semper. Sic utique vnusquisque Christi fidelis omne peccatum tenetur vitare, cū in peccatū, propriè dictum, sit transgressio legis diuinæ, atque cælestium inobedientia mandatorum, vt definit Ambrosius. Et de peccato sic sumpto immunem se dixit sanctus Iob, loquens: Neque reprehendit me cor meū in omni vita mea,

1 Ioan. 1.

Esaiæ 53.

Ioan. 14.

Ioan.

Peccatum

Ambrosius.

Iob 27.

* 2

Inter-

*Peccatum
mortale
quid,*

*Peccatum
veniale
quid,*

1 Ioàn. 1.

Iacobi 3.

Iob 7.

Interdum verò peccatum extensius sumitur, pro culpa quacunq; hoc est, pro omni inordinatione seu obliquitate deuiante à rectitudine legis diuinæ, rationisq; rectæ: Sic quippe peccatum diuiditur in peccatum mortale, ac veniale. Peccatum nanq; mortale est mera tortitudo, contrariatio & auersio à diuinæ rectitudine legis. Veniale aut peccatum est incuruatio, & obliquatio quædã à recto tramite legis Dei, quæ admodum in itineratione cernimus corporali, quòd aliquis, verbi gratia, recto itinere à Colonia in ~~progr~~ ^{progr} loniam. Alius partim cæcutiens, à recto parumper diuertit itinere: non tamen incedit p̄ callem contrariū deducentē ad locū à Colonia plus quàm distet Ruramunda, distantiē: tertius prorsus cæcus, aut viæ ignarus graditur viam rectæ semitæ omnino oppositam. Deniq; de peccato taliter sumpto, protestatur in prima sua Canonica sanct⁹ Ioannes, dicens: Si dixerimus quia peccatum non habemus, nosmetipsos seducimus. Iacobus quoq;: In multis, inquit, offendimus oēs. Cui etiam ipse beatus Iob obnoxium se fatetur, dicendo: Peccaui. Et rursus: Tu quidē gressus meos

PRAEFATIO.

5

meos dinumerasti, sed parce peccatis meis. Et denuò: Signasti quasi in sacco delicta mea. Et iterum: Vias meas in conspectu Dei arguam & ipse erit Saluator meus. Præterea, constat Dominū Iesum oīm saluatorem, ac irreprehensibilem iudicem, ab omni etiā veniali culpa omnifariè extitisse immunem, qui aduersarijs suis securè locutus est. Quis ex vobis arguet me de peccato? Et rursus suis loquens discipulis: Venit, inquit, princeps mundi huius, & in me non habet quicquam. Hęc demū immunitas ab omni etiā veniali peccato præelectissimæ & incomparabili Christi virginæ matri singulari privilegio scitur esse concessa.

Cæterum, vt asserit Augustin. si alij omnes sancti pariter essent, dicere indigerent illud: Si dixerimus quia peccatū non habemus, nos ipsos seducim⁹. Quod verum est, quantum ad hoc, quod nullus quantūlibet sanctus, p̄ter filium Dei, & præstantissimam atque mundissimam eius matrem, potest in hac fragili carne sine veniali culpa diu subsistere. Potest tamen ad aliquantulum tempus vt si homo adultæ ætatis baptizetur, ac deinde per modicam ho-

Ioan. 8.

Ioan. 14.

Augusti.

1. Ioan. 1.

*Vincere nemo
pius potest si-
ne peccato.*

* 3

ram

ram actualiter sit deuotus Viri quoq;
 heroici ac perfecti, qui pro suis quoti-
 dianis culpis quotidie nō solūm satis-
 faciunt plenē, adiuti multiplici gratiē,
 ope, veruntamē omni die notabiliter
 crescunt in charitate: quorū nonnulli
 leguntur interdum per plures dies in
 raptu fuisse continuo, quemadmodū
 quarto lib. vitæ sanctorū patrū homo
 angelicæ cōuersatiōis abbas Bessarion
 recitatur per dies quatuordecim in ra-
 ptu stetit continuo Gloriosus quoq;
 Hieronymus testis fide dignissimus, in
 sua regula de seipso cōscripsit: Ego ho-
 minculus sic abiectus & vilis, adhuc vi-
 uens in corpore, angelorum sæpē cho-
 ris interfui, nihil de corporeis per heb-
 domadas sentiēs: & diuinæ visionis in-
 tuitu post multorū fortē dierū spatia,
 præsciis futurorum, corpori restitue-
 bar. Quamuis itaq; omnis Christianus
 teneatur instar Christi ambulare, cun-
 cta mortalia fugiendo peccata, non tū-
 quam ū ad immunitatem à venialibus
 omnibus tenetur, imō, nec valet ipsum
 sectari. Venialia nanq; quāuis singula,
 non tamen omnia queunt diu vitari.
 Siquidem dum quis vni veniali vitādo
 intentus est, frequenter contingit ip-
 sum

Hieronym.

PR AEFATIO. 7

sum ex subreptione aut fomite imperceptibiliter aliud incidere. Veruntamen decet, & multipliciter expedit, ut unusquisque cum ingenti diligentia veniales quoque vitare studeat culpas, quantum humana permittit fragilitas: Alioquin non diu euadet mortalia. Et, ut ait scriptura, quae spernit aut negligit modica, paulatim decidit. Itemque: Si non in timore Domini tenueris te instanter, cito subuertetur domus tua, id est, cor tuum, in quo Christus per fidem habitat tecum. Idcirco oportet implere, quod iubet Saluator: Eum timete, qui habet potestatem & corpus & animam perdere in gehennam, Quem qui veraciter timet, nihil, ut asserit Salomon, negligit.

Peccata venialia vitanda.

*Eccles. 15.
Eccles. 27.*

*Matth. 10.
Luca 12.
Eccles. 7.*

Præterea, ad vitandum peccata oportet imprimis agnoscere, ad quid unusquisque sit obligatus: hoc est, quid scire, quid facere, quid vitare teneatur. Idcirco, teste Ambrosio, ignorantia gravissimum, id est, periculosum est peccatum. Diversi autem, secundum diversitatem suarum vocationum, professionum, graduum, statuum & officiorum, ad diversa tenentur. Hinc scire oportet, non solum in generali, ad quæ omnes Christiani communiter adstringuntur,

Ambros.

* 4

sed item

item ad quæ singuli quique iuxta suas proprietates, conditiones ac differentias obligantur. Nempe vnus & idem ad alia obligatur, in quantum Christianus: ad alia, in quantum princeps aut iudex: ad alia, in quantum paterfamilias: ad alia, in quantum vxoratus: ad alia, in quantum spiritali patri subiectus atque Ecclesiæ filius.

Intentio huius opusculi. Est ergo huius editionis intentio, breuiter tangere, ad quid omnes teneantur Christi fideles communiter: & rursus, ad quid diuersi specialiter: Ad quod declarandum ac prosequendum, paruitatem meam obnixis precibus instigauit charitas tua religiose ac deuotissime pater, atq; in Christo prædilecte confrater Ioannes Brugman, qui iuxta nominis tui interpretationem, rectè vocaris Ioannes, vt potè vas gratiæ Dei, nec minùs aptè cognominatus es Brugman, hoc est, vir pontis, qui indefesse ac sapienter cunctis fidelibus fabricas, id est, exemplis & verbis feruentibus pandis & exhibes pontem, quem transeundo pertingant ab amaritudinibus & inquietudinibus huius procellosissimi maris magni, ad suauissimum ac quietissimum portum æternæ

*Ioannes
Brugman.*

PRAEFATIO.

ternæ salutis, in quo planè angelico opere, feruori tuo congratulor. Siqui- *Diony. Are.*
dem, diuino Dionysio protestante, omnium diuinorū diuinissimum est, supergloriosissimo creatori, excelso ac omnipotenti, cooperari in reductione animarum ad ipsum. Veruntamen hoc vnum vnicè hortor ac precor. vt feruor te excitans, sancta semper discretionem regatur, ne fractum corpus ruat sub onere. Quemadmodum enim exteriores sensus sensibilibus excellentijs corrumpuntur: ita vt sensus interiores, vtpote vires organicae, suis in cellulis in cerebro situari, si immoderatiùs occupantur, lassantur, læduntur, & nisi adsit radius discretionis, corrumpuntur: quo facto deficit ratio. Similiter passiones quæ in sensitivo sunt appetitu, quia cum corporali sūt transmutatione, si rationis gubernaculo non fruantur, vigorem ac lucem intelligentiæ offuscare noscuntur, præsertim passio illa tristitia, quæ præ cæteris læsiua perhibetur cordis & corporis. Quippe quæ sicut vermis ligno, & tinca vestimento, sic nocet cordi. *Prou. 12, & eccl. 30.*
Idcirco vir sapiens hanc longè expellit à se: nec contristat iustum qui equid *Prou. 12, 2, Cor. 7.*

* 5

ci ac-

ei acciderit: qui tamen de malo culpæ
tam suæ, quàm alienæ tristatur tristi-
tia, quæ secundum Deum est, & in su-
periori est appetitu. Et quamuis in ap-
petitum redundet inferiorem, non
tamen tam immoderatè, vt lædat ac
noceat: quinimo consolationem sor-
titur à spiritu sancto spe veniæ, confi-
dentiæ gratiæ, consideratione quoque
iudiciorum altissimi: quæ ab homine
nequeunt immutari: quorum ordina-
tioni & executioni subseruire fideliter
conuenit seruo fideli, verbi cœlestis
præconi: qui, quod in se est, faciendo,
& suum obsequium humiliter ac ferui-
dè exhibendo, fructum habet commit-
tere patri spiritum: quoniam neq; qui
plantat est aliquid, neq; qui rigat: sed
qui incrementum dat, Deus.

1. Cor. 3.

Postremò, nouit erudita tua pater-
nitas, quàm gratiosè & verè protulerit
gloriosus ille Bernardus electus spiri-
tus sancti: Vbi vehemens æmulatio,
ibi potissimè necessaria est discretio.
Quo zelus feruentior ac vehementior
spiritus, charitasq; profusior, eo vigi-
lantiori opus est discretione, quæ zelū
supprimat, spiritum tēperet, ordinet
charitatē. Discretio quippe omni vir-
tuti

Bernard.

PRAEFATIO. 11

tuti ordinē ponit, ordo modū tribuit
 & decorē, etiam & perpetuitatē. Est er- *Discretionis*
 go discretio nō tam virtus, quā mō-
 deratrix & auriga virtutū, ordinatrix
 affectuum, doctrix morum. cōsumma-
 tio perfectionis. Tolle hanc, & virtus
 vitium erit. Ipsa quoq; naturalis affe-
 ctio in perturbationem, exterminium-
 q; vertetur naturæ. Hæc nimirum dis-
 cretio docet, ne qd nimis fiat, aut mi-
 nus. Nempe qui minus agit, fructū ope-
 ris boni abscondit. non circuncidit. De
 eo autem qui agit nimis: testatur scri- *Hier. 48.*
 ptura: Quia plus fecit quā potuit, i-
 deo perijt. Qui igitur in ipso discretio-
 nis lumine conuersatur, suam ipsius
 ac aliorum salutem & gratiam opera-
 tur. De ipso demum discretionis spiri-
 tu scimus, vt dulcissimus ille fatetur *Bernard.*
 Bernardus, quoniā nihil sic illū extin-
 guit, quō voluntas propria, subuertēs
 hominū corda, & ratiōis oculos clau-
 dens, docens naturæ non parcere, non
 acquiescere rationi, non obtemperare
 seniorum consilio, nec obedire præla-
 to. Hæc idcirco ò amantissime pater di-
 xi, vt in oñi sacrificio offeras sal. & qd *Leuit. 2.*
 qd obtuleris, condias sale. De quo fons *Marci 9.*
 sapientiæ iussit, Habete in vobis sal.

* 6 Quo

Quo etiam sale condiendum est sacrificium vitulorum labiorum tuorum. Clamor ille assiduus, fortis ac diuturnus ultra vires exhibitus, frangit naturam, vires extenuat, cerebrum siccatur, interiorumq; sensuum organa laedere ac turbate censeretur, praesertim in viro iam senio fracto ac tenero. Nil differt, ait D. Hieronymus. an subito. vel paulatim teipsum interimas.

Hieronymus.



D. DIOs